

ZORGZAME DORPEN

Tussentijdse projectevaluatie 1^e helft 2014

gemeente van contrasten **Borsele**

Tussentijdse projectevaluatie en advies t.b.v. Zorgzame Dorpen Borsele

Deze tussentijdse evaluatie van het project geeft een beeld van de acties, en de resultaten tot nu. Tevens kan de evaluatie en het advies een bijdrage leveren aan de toekomst van Zorgzame Dorpen in Borsele en de voortgang van dit project helpen te bewaken.

Stand van zaken van de huidige in behandeling genomen dorpen:

1) Baarland

Acties:

November 2013	:	gesprek met ambtenaar Milieu gemeente Borsele, kennismaking en informatieoverdracht o.a. ook van Duurzaam Diekendamme.
December 2013	:	bijeenkomst met actieve vrijwilligers en sleutelfiguren van Baarland).
December 2013	:	presentatie over de vrijwilligerscentrale in Baarland aan de bejaardensoos.
Februari 2014	:	tussentijdse evaluatie- en nieuwe kennismaking met sleutelfiguren en vrijwilligers.

Resultaten:

- Een kennismaking met het project Zorgzame Dorpen Borsele is gerealiseerd binnen Borsele. Actieve vrijwilligers weten hun weg te vinden naar dit project en andersom.
- N.a.v. een tip van een actieve sleutelfiguur over het betrekken van eenzame plattelandsvrouwen (woonachtig buiten de bebouwde kom), ter bestrijding van eenzaamheid, is dit neergelegd bij het bestuur van de Borselse Sprinter.

Voortgang:

- Baarland is een dorp waar veel georganiseerd wordt. Er is bijvoorbeeld een actief verenigingsleven en er worden het gehele jaar door veel activiteiten aangeboden. De sociale cohesie is minder aanwezig, daar de inwoners van Baarland daar minder behoefte aan lijken te hebben. Hierdoor ontbreekt bij een aantal inwoners het gemeenschapsgevoel.
- Na alle enquêtes, PR en voorlichting over de vrijwilligerscentrale in Baarland zijn er nog steeds weinig aanvragen binnen gekomen.
- Ook het plan (De Beer is los) voor Duurzaam Diekendamme lijkt niet gedragen te worden door de rest van de inwoners van Baarland. Afspraken komen moeizaam tot stand. Van het gewonnen bedrag van € 50.000 is hiermee nog weinig tot niets besteed aan de onderdelen zorg en welzijn van het projectplan.
- Aangegeven is door de sleutelfiguren en de bewoners van dit dorp is om hen vooral in hun waarde te laten. Veel mensen wonen in Baarland juist vanwege die vrijheid die men ervaart. Men hoeft nergens aan mee te doen en men wordt er ook niet op aangekeken als men dit niet doet (zoals soms in overige dorpen wél het geval is).

- De huidige vrijwilligers geven allen aan nu eerst maar eens initiatieven te willen laten komen uit de inwoners van Baarland. Tot nu te hebben alle investeringen binnen Baarland tot niets geleid.
- Het is van belang om binnen Baarland feeling te houden met het project Zorgzame dorpen en met name de resultaten die voortkomen uit de overige dorpen. Daar waar alsnog een koppeling gemaakt kan worden met dit project valt winst te behalen. Zo is er bijvoorbeeld gesproken over de mogelijkheid van het realiseren van een prikpost in Baarland. Wensen en ideeën zijn er dus zeker, alleen de betrokkenheid van de inwoners is een aandachtspunt.

2) Ellewoutsdijk

Acties:

November 2013	:	gesprek met de beheerder van het dorps huis.
December 2013	:	sleutelfiguren en actieve vrijwilligers per mail benaderd met een uitnodiging voor een 1 ^e bijeenkomst.
Januari 2014	:	bijeenkomst met de genodigden. Werkgroep gevormd die een brief heeft opgesteld, rondgebracht en weer opgehaald bij de inwoners van Ellewoutsdijk.
Februari 2014	:	informatieavond over Zorgzaam Ellewoutsdijk voor inwoners.
Maart 2014	:	coördinator Zorgzaam Ellewoutsdijk van start en Facebookpagina Zorgzaam Ellewoutsdijk in de lucht .
Mei 2014	:	20 inwoners van de Zorgzaam Ellewoutsdijk lijst helpen vrijwillig met het ophangen van de vlaggetjes voor Koningsdag.

Resultaten:

- Een Coördinator 'Zorgzaam Ellewoutsdijk' die aanspreekpunt is voor mensen die niet beschikken over een computer of kennis hiervan.
- Een Facebookpagina 'Zorgzaam Ellewoutsdijk' voor inwoners die wel gemakkelijk via de computer een vraag of aanbod kunnen plaatsen.
- Een zeer complete lijst met aangeboden vrijwillige diensten (van kinderopvang en medicijnen ophalen tot technische klussen).
- Groei van de sociale cohesie in het dorp (o.a. gebleken uit de avond waarop spontaan hulp werd geregeld voor het ophangen van de vlaggetjes in het dorp).

Voortgang:

- Het leren vragen om een beroep te doen op één van de aangeboden diensten moet groeien. Dit is een proces, waarin de werkgroep veel vertrouwen heeft.
- De coördinator blijft haar taken voorlopig een half jaar doen en dan kan er eventueel wisseling van de wacht plaatsvinden. Evaluatie vindt tussentijd plaats door de werkgroep.
- Toegezien moet er blijven worden op het ontbreken van een DR (Dorpsraad) en een dorps huisbestuur, alsmede het feit dat er op termijn een nieuwe beheerder moet worden aangesteld wanneer de huidige beheerder aangeeft haar functie te willen beëindigen (naar verwachting tussen nu en vijf jaar).

- Tot op heden levert het bovenstaande geen problemen op en is er sprake van veel gemotiveerdheid bij de huidige beheerder en de inwoners van Ellewoutsdijk. Het is wel van belang dit proces met dezelfde vooruitstrevendheid en enthousiasme vanuit de gemeente te blijven begeleiden en te bewaken.

3) Heinkenszand

Acties:

November 2013	:	kennismakingsgesprek met de voorzitter van de DR Heinkenszand.
December 2013	:	het onderwerp Zorgzame Dorpen wordt behandeld in de DR vergadering.
Januari 2014	:	presentatie aan de DR over Zorgzame Dorpen Borsele.
Januari 2014	:	de voorzitter van de DR stelt voor om in het kader van Zorgzame Dorpen met het Let's systeem te gaan werken.
Maart 2014	:	overleg met twee afgevaardigden van de DR over de DR vergadering in april waar Zorgzame Dorpen behandeld zal worden. Het Let's systeem zal niet verder worden uitgewerkt, teveel haken en ogen.
April 2014	:	presentatie Zorgzame Dorpen tijdens de DR vergadering aan 70 belangstellenden. Men kan zich inschrijven voor werkgroepen. Drie aanmeldingen voor het onderwerp Zorgzame Dorpen. Een inwoner van Heinkenszand komt met het voorstel tot het verbeteren van de onderlinge contacten in Heinkenszand met het project Meten=Weten.
16 mei 2014	:	DR vergadering en evaluatie algemene DR vergadering van 22 april. Afsproken met Zorgzaam Heinkenszand aan de slag te gaan. Hiervoor is 26 juni een extra bespreking ingelast.

Resultaten:

- Er is een begin gemaakt met de bewustwording van participatie en burgerkracht in Heinkenszand. Zowel bij de DR als bij de inwoners.
- De DR stond eerst wat sceptisch tegenover het project Zorgzame Dorpen. Inmiddels is hun denkwijze veranderd en werken ze volop mee aan het op gang brengen van dit project binnen hun dorp.
- Concreet zijn er werkgroepen m.b.t. zorgzaamheid en duurzaamheid geformuleerd waarvoor mensen zich kunnen inschrijven, is er een stand op de braderie waar mensen worden uitgenodigd om mee te praten en mee te doen en staat het onderwerp Zorgzaam Heinkenszand goed op de agenda van de DR.

Voortgang:

- In de DR vergadering van mei zijn de ideeën over het project Meten=Weten gepresenteerd worden.
- Op 12 juli zal er tijdens de braderie een stand staan waar inwoners van Heinkenszand uitgenodigd worden om mee te discussiëren over deelname aan werkgroepen (waaronder Zorgzaam Heinkenszand).

- Op 26 juni is er een extra DR vergadering gepland om het onderwerp Zorgzaam Heinkenszand verder te bespreken.
- De werkgroep Zorgzaam Heinkenszand zal na de zomervakantie van start gaan.
- In samenwerking met de projectbegeleider van Zorgzame Dorpen en de DR zullen activiteiten t.b.v. Zorgzaam Heinkenszand verder uitgerold worden.
- De eerste stappen om te komen tot een jeugdnetwerk in Heinkenszand zijn in mei 2014 gemaakt. Verdere uitwerking volgt . Betrokkenen hierbij zijn o.a. de straathoekwerker, de wijkagent, de jongrenwerker, de CJG-coördinator, de DR, waar mogelijk de kerk en anderen.
- Gezien de grootte van het dorp Heinkenszand, in sommige delen minder aanwezigheid van de sociale cohesie, en de verschillende wijken in dit dorp, zal het bekliven van dit project enig geduld en tijd vergen. Maar gezien de leuke ideeën, initiatieven en reacties is hier alle vertrouwen in.

4) Lewedorp

Acties:

November 2013	:	1 ^e bijeenkomst met 4 vrijwilligers die graag een vrijwilligerscentrale in Lewedorp willen starten
December 2013	:	jaarvergadering DR waar het project Zorgzame Dorpen wordt toelicht.
Januari 2014	:	2 ^e bijeenkomst met 5 vrijwilligers t.b.v. het oprichten van een vrijwilligerscentrale in Lewedorp.
Februari 2014	:	initiatiefneemster van de vrijwilligerscentrale bezoekt het Vrijwilligershuis met een begroting t.b.v. het project.
Maart 2014	:	presentatie door de projectleider aan de DR waarin het project Zorgzame Dorpen ook aan bod komt.
April 2014	:	nieuwsbrief over de burenhulpcentrale in Lewedorp wordt verspreid in het dorp.
Mei 2014	:	werving van meer dan 30 vrijwilligers hiervoor in Lewedorp.
Juni 2014	:	start project Burenhulp in Lewedorp.

Resultaten:

- Er hebben zich inmiddels ruim 30 vrijwilligers gemeld die willen starten met het project 'Burenhulp in Lewedorp'.
- Als alles naar wens verloopt zal met op 15 juni officieel starten.
- Afwisselend zal door de vrijwilligers de telefoon bediend worden.
- Het is even wachten op de vragen die gaan komen. Een flyer met een uitnodiging voor het stellen van vragen wordt binnenkort verspreid.

Voortgang:

- Met het geworven aantal vrijwilligers kan men in Lewedorp van start gaan met het 'Burenhulp project'. Hiermee is binnen dit dorp een start gemaakt met burgerkracht en participatie.
- Vanaf het begin zijn er discussies over de financiële bijdrage van de gemeente aan dit project gevoerd. Aanvragen voor vergoeding van telefoonkosten en de huur van ruimte t.b.v. bijeenkomsten zijn inmiddels

gehonoreerd. In Lewedorp is het gekantelde denken nog een ontwikkelpunt, maar is er vertrouwen om te komen tot een goed resultaat.

- Een ander aandachtspunt is de concrete invulling van het project. Het starten met meer dan 30 vrijwilligers, die allen om en om de telefoon bedienen, kan op problemen gaan stuiten. Denk alleen al aan de overlegstructuur die hiervoor nodig is. Hiervoor wordt ondersteuning vanuit de gemeentelijke projectleiding gegeven.
- Op dit moment zijn er nog geen hulpvragen in kaart gebracht binnen Lewedorp. Het aantal van 30 vrijwilligers is niet gebaseerd op ingeschatte of reële hulpvragen uit dit dorp.
- Lewedorp is een dorp waar veel mogelijkheden zijn voor samenwerking met derden. Het bewustzijn van de werkgroep hierin moet nog groeien. Van belang is om vinger aan de pols te blijven houden en te blijven investeren in de samenwerking met de vrijwilligers van 'Burenhulp Lewedorp'. Het is belangrijk om te blijven wijzen op de noodzaak van gekanteld denken t.b.v. burgerkracht en participatie.

5) Ovezande

Acties:

- November 2013 : jaarvergadering dorpsraad met casusbespreking.
- Februari 2014 : evaluatie met een afgevaardigde van de DR.
- Maart 2014 : afspraak met SVRZ en een vrijwilliger van de Ziekenbezoekgroep over het opzetten van vrijwilligers initiatieven in Ovezande.
- April 2014 : tussentijdse evaluatie met een afgevaardigde van de DR.

Resultaten:

- Een begin is gemaakt met de bewustwording van participatie en burgerkracht alsmede het project Zorgzame Dorpen tijdens de jaarvergadering middels casusbesprekingen.
- Met de SVRZ en een vrijwilliger is gesproken over hoe de krachten te bundelen op het gebied van vrijwilligerswerk in Ovezande. Dit n.a.v. een concrete vraag van een inwoner.
- Samenwerking tussen het project Sociale verbindingen en Zorgzame Dorpen wordt hiermee vorm gegeven.
- Er is geconcludeerd dat er een coördinator gewenst is binnen Ovezande die vragen eerst inventariseert en zodoende gericht vraag en aanbod aan elkaar kan koppelen.

Voortgang:

- Op dit moment heeft de DR de handen vol aan het zoeken van vervanging van de vertrekkende voorzitter en de secretaris. Afsproken is dat hier even prioriteit aan verleend wordt en het project Zorgzame Dorpen daardoor even minder aandacht krijgt.
- De hoop vanuit SVRZ en vrijwilligers is uitgesproken dat op termijn uit de verschillende overleggen een coördinator opstaat. Tot die tijd is

afgesproken dat de Ziekenbezoekgroep van de kerk in Ovezande gebeld kan worden met vragen over hulp.

- Een aandachtspunt is wel dat de activiteiten, de denkwijze en de werkwijze van de ziekenbezoekgroep vooral gericht zijn op de doelgroep van de eigen kerkelijke kring.
- Ovezande is een vooruitstrevend dorp qua activiteiten en initiatieven. De sociale cohesie van dit dorp kan een voorbeeld zijn voor andere dorpen binnen Borsele. Met de DR en SVRZ houdt het Project Zorgzame Dorpen contact over de verdere ontwikkelingen en behoeften in Ovezande.

6) Hoedekenskerke

Acties:

17 maart 2014	:	gesprek met de beheerder van dorps huis de Griend.
31 maart 2014	:	uitnodiging brainstormavond verstuurd naar genodigden.
17 april 2014	:	informatie- en brainstormavond met genodigden.
28 april 2014	:	overleg met medewerker accommodatiebeleid en medewerker VrijwilligersHuis (vrijwilligerswerk en mantelzorg) inzake het stappenplan.
19 mei 2014	:	tussentijdse evaluatie met medewerker accommodatiebeleid
24 mei 2104	:	flyer gemaakt en aspirant leden worden benadert
16 juni 2014	:	afspraak medewerker accommodatiebeleid en medewerker vrijwilligershuis (vrijwilligerswerk en mantelzorg) voor het verder uitzetten van concrete stappen en het voorbereiden van de tweede bijeenkomst.

Resultaten:

- Een begin is gemaakt met het bewustmaken van het belang- en de rol van het dorps huis in Hoedekenskerke.
- De huidige betrokkenen (bestuur en beheerder) zijn zich bewust van de noodzakelijke veranderingen die er zullen moeten komen t.a.v. het activiteiten aanbod en de inrichting/aankleding van dorps huis De Griend. Dit alles is nu sterk verouderd.
- Medewerkers van afdeling Samenleving en de ingehuurde projectbegeleiding Zorgzame Dorpen hebben de taken verdeeld en gaan nu gericht, middels een stappenplan, aan het werk om "de Griend" een doorstart te kunnen laten maken.

Voortgang:

- Er wordt momenteel onderzocht hoe groot de financiële ruimte is om de deze activiteiten uit te voeren.
- Een tweede bijeenkomst zal plaatsvinden met de nieuw geworven werkgroep om zodoende concrete stappen te kunnen gaan maken ná de zomervakantie.
- Twee werkgroepen zullen worden opgericht: t.b.v. de interne veranderingen/styling van de Griend en t.b.v. het ontplooiën van nieuwe activiteiten en het betrekken van de inwoners van Hoedekenskerke hierbij.

- Samen met de beheerder en het stichtingsbestuur kan er constructief en doelgericht gewerkt worden aan de vernieuwing van de Griend.

7) s'Heer Abtskerke

Acties:

5 mei 2014	:	bezoek aan de beheerder van dorps huis Versvliet
12 mei 2014	:	Adviseur en partner BMC gemaild voor het uitnodigen van een gesprek
19 mei 2014	:	inventarisatie met de coördinator van het Vrijwilligershuis van sleutelfiguren t.a.v. Zorgzaam 's-Heer Abtskerke
28 juli 2014	:	afpraak met medewerker projectgroep dorpsplan 's-Heer Abtskerke

Resultaten:

- De beheerder van dorps huis Versvliet heeft veel informatie gegeven over het reilen, zeilen en aansturen van het dorps huis. Deze informatie is tevens zeer nuttig en bruikbaar en kan goed dienen als voorbeeld voor andere dorps huizen.
- Ter uitbreiding van de activiteiten binnen de Versvliet is afgesproken dat Allévo een MBvO groep kan starten na de zomervakantie.

Voortgang:

- De verstrekte en nuttige informatie van de beheerder kan meegenomen worden in de plannen van ontwikkelingen bij andere dorps huizen..
- Nieuwe sleutelfiguren worden benadert om een beeld te krijgen van de vorderingen met 'Zorgzaam 's-Heer Abtskerke' en het plan dat ooit geschreven is t.b.v. Duurzaam Diekendamme.

8) Nieuwdorp

Acties:

18 december 2014: telefonisch gesprek met een inwoner van Nieuwdorp over haar wens om een vrijwilligerscentrale op te starten in Nieuwdorp.

Resultaten:

- De vrijwilliger gaf aan voor de plannen van een vrijwilligerscentrale in Nieuwdorp graag mee te willen liften met de ontwikkelingen in Lewedorp.
- Afgesproken dat de vrijwilliger zelf contact hierover opneemt met de werkgroep van Burenhulp in Lewedorp (werkgroep was hiervan op de hoogte gesteld).

Voortgang:

- De wens om een vrijwilligerscentrale te starten in Nieuwdorp heeft nog geen verdere uitwerking gekregen.

- Gezien het inmiddels opstarten van het project 'Burenhulp' in Lewedorp kan op korte termijn de DR Nieuwdorp weer benadert worden over de voortgang van Zorgzaam Nieuwdorp.

9) Nisse

Acties:

- 23 mei 2014 : afspraak met een inwoner en sleutelfiguur van Nisse (afgezegd i.v.m. persoonlijke omstandigheden).
- 2 juni 2014 : nieuwe afspraak met de desbetreffende inwoner/sleutelfiguur.

Resultaten:

Door het uitgebreide gesprek met de inwoner van Nisse, die eerder een rol heeft gespeeld bij de opstelling van het dorpsplan Nisse, is er veel informatie ingewonnen over hetgeen er leeft en wenselijk is binnen Nisse.

Voortgang:

N.a.v. het eerste gesprek over Nisse zullen er nieuwe /andere sleutelfiguren kunnen worden benaderd, kan de voortgang van Zorgzaam Nisse verder in kaart gebracht worden en acties worden uitgezet.

10) Driewegen

Acties:

- 31 maart 2014 : overleg met hoofd Samenleving Gemeente Borsele
- 11 juni 2014 : voorbereidend gesprek met medewerker accommodatiebeleid en jongerenwerk
- 12 juni 2014 : eerste bijeenkomst met alle betrokken partijen in Driewegen

Resultaten:

- De betrokken partijen hebben tijdens de bijeenkomst informatie gekregen over de bedoeling van -en de mogelijkheden voor de te ontwikkelen activiteiten i.s.m. Zorgzame Dorpen t.b.v. de vernieuwing en verbouwing van het dorpshuis.
- Hier werd door alle aanwezigen positief en enthousiast op gereageerd.

Voortgang:

Twee werkgroepen zullen van start gaan met de voorbereidingen op de renovatie van het dorpshuis. Eén werkgroep zal zich buigen over de verbouwing en renovatie. De andere werkgroep zal zich buigen over de te ontwikkelen /te exploiteren activiteiten binnen het vernieuwde dorpshuis, onder leiding van de projectbegeleider Zorgzame Dorpen.

Voortgang Zorgzame Dorpen in de tweede helft van 2014

In zes van de 15 dorpen is het project Zorgzame Dorpen actief.

In vier dorpen is er een begin gemaakt met het project of staat het project 'in de wacht' tot het in actie kan komen. Totaal zijn er nu dus 10 dorpen aan de slag gegaan met het versterken van de kracht die er in het dorp aanwezig is.

Dit betekent dat er in de tweede helft van 2014 ook nog veel werk verzet moet worden met het project Zorgzame Dorpen.

Temeer daar er in 5 dorpen nog helemaal geen activiteiten zijn ontplooid aangaande dit project.

Op initiatief van burgers en professionals willen we starten met de vorming van "jeugdnetwerken" in Heinkenszand, 's Gravenpolder en mogelijk in Lewedorp. Ook moet de relatie met het project Sociale verbindingen/Dorpteam nog verder vorm gegeven worden.

Innovaties en doorlopende activiteiten

Meer acties zijn noodzakelijk om de dorpen binnen Borsele 'Zorgzaamproof' te maken. Samen met de inwoners van de dorpen kan het project Zorgzame Dorpen (nog meer) doeltreffende en doelmatige activiteiten ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van onze burgers.

De resultaten zoals in Ellewoutsdijk geeft betrokkenen bij het project (en buitenstaanders) een goed beeld over de mogelijkheden in – en met een dorp. De behaalde resultaten laten het project inzien dat er overal kansen zijn t.b.v. ontwikkelingen en innovatie.

Succesfactoren die het project ten goede zullen komen

Wanneer een nieuw project van start gaat is het een hele kunst om de vaart in het project te krijgen, ongeacht of het om grotere of kleinere projecten gaat. Het is nog moeilijker om er *daarna de vaart in te houden*. Daarom geven wij vanuit de projectbegeleiding hierbij wat 'succesfactoren' voor een nog beter projectresultaat van Zorgzame Dorpen.

- Een brede borging van het commitment van dit project in de organisatie is van groot belang. Geef het project een duidelijke plek en een (project)leider om een stabiele omgeving voor het project te organiseren.
- Draag zorg voor een heldere communicatie over het doel van het project, hoe dat doel bereikt wordt en wanneer het een succes is.
- Agendeer structureel overleg en evaluaties om zo de betrokkenheid bij- en de integratie van het project te waarborgen.
- Informeer de collegae binnen de afdeling Samenleving structureel over zaken die het project aangaan of gerelateerd zijn hieraan.
- Investeer op constructieve en progressieve wijze in samenwerking en kruisbestuivingen. Uit de verbinding van- en samenwerking met het project Sociale Verbindingen en door ontwikkeling dorpteam Borsele kan nog meer gehaald worden t.b.v. de Zorgzame Dorpen en andersom.
- Houd de focus op wat er wél goed gaat.

- Kijk niet alleen naar het resultaat. Dat is zeker belangrijk, maar veel belangrijker is het om te kijken naar het proces binnen de dorpen en de manier van samenwerken, zie dat ook als een resultaat. Hieruit kan voor het vervolg op dit project veel worden geleerd.
- Laat meer medewerkers vanuit afdeling Samenleving deel nemen aan deze getransformeerde werkwijze en input geven, zeker met het oog op de betrokkenheid en de te verdelen taken in de toekomst.
- Afdeling samenleving moet verder met het resultaat en met een frisse blik kijken naar de kracht die er onder onze burgers leeft, wat weer waardevolle inzichten kan opleveren.

Opvallende tendensen tot nu toe

Tot op heden werd in alle genoemde dorpen het project Zorgzame Dorpen goed ontvangen. Het was opvallend om te bemerken dat alle sleutelfiguren en vrijwilligers zich vrijwel direct bereid toonden om tijd vrij te maken voor een gesprek en/of overleg.

Gebleken is wel dat het resultaat van het project Zorgzame Dorpen valt of staat met het draagvlak van een Dorpsraad. Zeker in een groot dorp bijvoorbeeld als Heinkenszand is dit van groot belang, om constructief aan de slag te kunnen gaan in samenwerking met een DR. Inwoners worden zodoende sneller bereikt en activiteiten beter ontplooit. Het maakt de bereikbaarheid en de reikwijdte van Zorgzame Dorpen zoveel groter als de projectbegeleider kan rekenen op de steun en samenwerking met een DR.

Wat minstens zo belangrijk is en een rode draad blijkt te zijn binnen de werkzaamheden voor Zorgzame Dorpen, is het belang van communicatieve en organisatorische vaardigheden van sleutelfiguren binnen een dorp. De vooruitstrevendheid waarmee Zorgzame Dorpen wordt opgepakt (al dan niet in samenwerking met de projectbegeleider) is essentieel voor de te behalen resultaten.

Echter het te behalen resultaat is niet álleen afhankelijk van de wil om 'iets met zorgzaamheid en burgerkracht' te gaan doen in het eigen dorp. Juist de capaciteiten, uitstraling en het gun-effect van sleutelfiguren om het project van de grond te krijgen en in goede banen te leiden, spelen hierbij een doorslaggevende rol in de kans van slagen.

Daar waar sleutelfiguren weten van aanpakken en tevens hoe men inwoners kan bereiken (bij voorkeur persoonlijk), wordt de kans van slagen opvallend veel groter. Inwoners of werkgroepen worden dan meegenomen in hun enthousiasme en hebben vertrouwen maar ook plezier in de vooruitstrevende aanpak.

Opvallend is dat niet alle sleutelfiguren die enthousiast aan een initiatief gericht op burgerkracht willen beginnen, dit initiatief ook binnen het gekanteld denken ten uitvoer kunnen brengen. Men denkt soms te eenvoudig over het starten van bijvoorbeeld een initiatief als een vrijwilligerscentrale. Zodra men de organisatorische aspecten op zich af ziet komen, alsmede het onderhouden en benutten van een eigen netwerk, komt er teveel op hen af. Men is dan toch geneigd om de 'oude vertrouwde weg' naar de gemeente te bewandelen met vragen om financiële middelen. Het zoeken naar nieuwe wegen en mogelijkheden wordt dan helaas te weinig opgepakt. Daarmee wordt soms

voorbij gegaan aan het feit dat initiatieven voor Zorgzame Dorpen moeten worden geïnitieerd en uitgevoerd door de burgers zélf, vanuit burgerkracht en zelfredzaamheid en met het oog op de toekomst. Het is daarom belangrijk om te blijven investeren in het communiceren met- en het begeleiden van mensen binnen de dorpen om het gekanteld denken en het belang hiervan te blijven benadrukken

Ieder dorp binnen Borsele is authentiek. Dat is ook de reden waarom we binnen het project Zorgzame Dorpen blijven benadrukken dat er geen blauwdruk is t.a.v. de implementatie van Zorgzame Dorpen. Wensen, behoeften en ideeën binnen elk dorp verschillen enorm. Dit zorgt wel eens voor verrassingen binnen het project. Zeker indien de verwachtingen van een dorp heel anders uitpakken dan gedacht werd van te voren.

Een positief voorbeeld hiervan is Ellewoutsdijk. Een dorp met in eerste instantie weinig sociale cohesie en waar lage verwachtingen over waren tijdens de eerste voorzichtige stappen met Zorgzame Dorpen. Echter juist dit dorp heeft ons geleerd dat niets is zoals het lijkt. Juist dit dorp werd het voorbeeld van hoe de sociale cohesie binnen een dorp kan toenemen door met elkaar aan de slag te gaan.

Een andere realiteit is dat het project Zorgzame Dorpen door de cultuur in een dorp niet meer activiteiten kan ontplooiën dan gehoopt werd van te voren. Een voorbeeld hiervan is Baarland. Een dorp waar al veel ondernomen wordt voor - en met elkaar in separate verenigingen. Een actieve groep vrijwilligers heeft hemel en aarde bewogen om de betrokkenheid van de inwoners van Baarland te vergroten. Echter het merendeel van de inwoners van Baarland lijkt hier geen behoefte aan te hebben. Dat klinkt ernstiger dan het is. Men heeft er veelal juist vrede mee om in deze mate van vrijheid, in een juist daarop door hen geselecteerd dorp, te kunnen wonen en leven.

Het project Zorgzame Dorpen blijft dan niet onnodig trekken aan vrijwilligers en te ontplooiën initiatieven maar houdt wél vinger aan de pols en blijft in contact staan met de actieve groep vrijwilligers.

Met het project Zorgzame Dorpen worden meer mensen betrokken dan alleen de actieve vrijwilligers of sleutelfiguren in een dorp. De eerste contacten worden meestal wel gelegd met de sleutelfiguren. Echter wanneer een 'werkgroep' geformeerd wordt is het opvallend dat ook minder actieve mensen opstaan om een bijdrage te leveren aan de zorgzaamheid binnen hun dorp.

Daar waar niet direct fysiek personen binnen een dorp aansluiten bij een werkgroep, is het bijzonder om te constateren dat het project Zorgzame Dorpen wél de betrokkenheid en sociale cohesie vergroot in een dorp. In een dorp als Ellewoutsdijk bijvoorbeeld, meldde zich 20 vrijwilligers spontaan voor het ophangen van vlaggen voor Koningsdag. En uit deze groep ontstond uiteindelijk weer een nieuw enthousiasme waardoor nóg meer diensten vrijwillig werden aangeboden. En ook in Lewedorp toonden maar liefst ruim 35 vrijwilligers zich uiteindelijk bereid om zich beschikbaar te stellen voor het project 'Burenhulp Lewedorp'.

Een grove schatting over het aantal personen wat momenteel actief betrokken is bij processen en activiteiten rondom Zorgzame Dorpen, levert het aantal van ruim 150 personen op. Hiermee kan geconstateerd worden dat deze personen in

beweging zijn gebracht door het project Zorgzame Dorpen en dat zij op hun beurt weer meer mensen hebben betrokken en betrekken bij hun activiteiten. Hierdoor zal de 'vlek' van het project Zorgzame Dorpen zich alleen maar verder uitbreiden. Mensen leren van elkaar, van de te ontwikkelen activiteiten en de resultaten die geboekt worden. En daar is het project Zorgzame Dorpen ook voor bedoeld: om mensen in alle dorpen te informeren, te enthousiasmeren en te begeleiden op (hun) weg naar Zorgzaamheid voor elkaar in alle dorpen. Het vergroten van de sociale cohesie en de zorgzaamheid voor elkaar is een inspirerende uitdaging voor allen die hierbij betrokken zijn en worden.

Zorgzame Dorpen vanaf 2015

Hieronder volgt een advies van de huidige externe projectbegeleiding:

Gezien de bovenstaande beschreven waar te nemen tendensen binnen het project Zorgzame Dorpen, geven we graag een advies om de voortgang van dit vruchtbare project te bewaken.

Het is van belang dat inmiddels in gang gezette processen binnen de dorpen in Borsele wel door gaan en 'in the picture' blijven. De vele opgebouwde contacten met de sleutelfiguren, de dorpsraden en overige betrokkenen, zijn essentieel voor een goede voortgang van dit project in de dorpen. Het bewaken van een voortgang eist wederzijds vertrouwen en openheid.

Men weet de weg naar de huidige projectbegeleider nu goed te vinden en men durft ook hulp en informatie te vragen. De voorkeur zou daarom dan ook moeten uitgaan naar één aanspreekpunt voor het project 'Zorgzame Dorpen Borsele'. Wellicht kunnen niet gebruikte uren voor dit project uit 2014 worden meegenomen naar 2015 om zodoende dit overgangsjaar nog dezelfde projectbegeleider te kunnen behouden. Dit zal vertrouwen wekken naar de dorpen en processen en contacten blijven zodoende goed bewaakt. Eind 2015 zou de werkwijze van de Zorgzame Dorpen zodanig geïmplementeerd moeten zijn, dat het structureel binnen de werkwijze van afdeling Samenleving valt.

Het beheersen van de voortgang is het leeuwendeel van het werk. De dorpen zouden natuurlijk ook kunnen worden opgesplitst en kunnen worden toegewezen aan verschillende medewerkers binnen de afdeling Samenleving.

Belangrijk is dat deze personen gericht zijn op het realiseren van resultaat, inwoners durven uit te dagen en te overtuigen en het vermogen hebben om te improviseren en mee te buigen met betrokkenen en initiatieven.

Het is best verleidelijk om details voor inwoners in te gaan vullen in een vroeg stadium. Dit kost teveel tijd en het belemmert bovendien de creatieve latere fasen van eventuele initiatieven binnen de dorpen. Medewerkers van afdeling Samenleving moeten zich bewust zijn van de valkuil om in de verleiding te komen om mee te gaan werken, terwijl ze juist overkoepelend en soms adviserend bezig moeten zijn met het project.

De medewerkers die (onderdelen) van het project 'Zorgzame Dorpen' onder hun hoede krijgen zullen het project en het 'waarom' van het project goed in de gaten moeten houden. Daarbij zijn de volgende competenties belangrijk:

- Klantgericht
- Teamspeler
- Communicatief (zowel schriftelijk als mondeling)
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Zelfstandig
- Organisatietalent
- Multi-taken
- Motivator
- Stressbestendig

*Namens de projectgroep Zorgzame Dorpen,
Bianca Noomen
(projectbegeleider Zorgzame Dorpen Borsele)
Juli 2014*